

Ajalehtedes Päevaleht, Postimees ja Vabadus 1917 avaldatud enam-vähem ühesuguse sisuga lühemad kirjad Eesti-Haginskist. Põhja-Kaukaasia: Kalmõkkia: Eesti-Haginsk. Seltsielu madalseis sõja tõttu. Vana ja kitsas koolimaja, uus jäi ehitamata. Kooliõpetajate ja asunike terav vahekord. Kooliõpetajate Volt'i (Wolt) ja Susi lahtilaskmine. Kirikuskäijate vähesus. Salajane alkoholiga kauplemine ja joomine. Digiteeris Andres Aule, kirjaviis muutmata.

Päevaleht (nr. 179), 12. august 1917, lk. 4

Eesti Haginski asundus Stawropoli kubermangus.

Seltsielu on suikunud, sest ärksamad tegelased on sõjawäljal.

Koolimaja on wana ja kitsas. Juba kümmekond aastat korjati maja ehitamiseks raha ja weeti ehitusmaterjal walmis, aga koolimaja jäi ehitamata, jonna pärast ja arusaamise puudusel.

Kooliõpetajate ja asunikkude wahekord on juba kauemat aega teraw olnud, iseäranis rohkesti saab köster-kooliõpetaja kannatada. 23. juulil s. a. tehti külakoosolekul otsuseks sõjawäljale kutsutud kooliõpetajaid Wolti ja Susi lahti lasta ja nende perekondasid uulitsale küütida, sest nad saada ju ilmaaegu palka. Kas see küla otsus semstwo poolt kinnitust leiab, on teadmata, aga see näitab, kuda meie asunikud wabaduse päewil kooliõpetajatega arweid õiendawad. Mõned ärksamad asunikud ja hariduseseltsi liikmed on selle külakoosoleku teguwiisi wastu protesti awaldanud.

S.

Petrogradi ajaleht Vabadus (nr. 45), 12. august 1917, lk. 2

Eesti-Haginski asundusest Stawropoli kubermangus.

Seltsielu on siin täisti surmaunele suikunud, sest et ärksamad tegelased sõjawäljale kutsuti. Paari aasta eest asutati lugemise-ringkond, aga ka see on eestwõtjate puudusel hingusele läinud. Õitseb salaja weiniga kauplemine ja joomine. Wäga kurb nähtus on, et siin meestega wõidu ka mõned naised ja alaealised poisikesed joowad. Kooliõpetajate ja asunikkude wahekord on juba kümned aastad teraw olnud. Peaaegu kõik kooliõpetajad on siit tüli ja jonna tagajärjel lahkunud, sest et alaline nurumine tüütab igäuhte ära. Palju ei lähe küla koosolekuid mööda, kus kooliõpetajaid ei siunata: kes on liig ilmalik, kes jälle peab kirikus liig pikad jutlused, sest üks kooliõpetajatest täidab köstri kohuseid ka. Hiljuti arutati jälle külakoosolekul kooli asja ja tehti otsuseks sõjawäljale kutsutud kooliõpetajad Wolti ja Susi't lahti lasta ja nende perekonnad uulitsale saata, sest kooliõpetaja saawat ilmaaegu palka. Kas see otsus semstwo poolt kinnitust leiab, on teadmata, aga see näitab, kuda meie

asunik oma kooliõpetajatega arweid õiendab. Mispärast ei tellita asetäitjaid, nagu see igal pool on? Kodu lapsi peaaegu sugugi ei õpeta, kooli tulewad lapsed, kes „a” ja „b” weel ei oska. Mis weel kõige pahem, igal pool segatakse koolitöösse, kirutakse kooliõpetajaid laste ees ja kuuldes. Oleks soovida vähem tühja jonniga ja rohkem ühtmeelt. Muidu jääme teistest maha ja teeme ennast naeruwääriliseks, ja wiimaks ei taha keegi niisuguses asunduses kooliõpetaja olla.

T. T.

Postimees (nr. 190), 23. august 1917, lk. 2

Eesti-Haginski asundusest.

Stawropoli kub. Seltsi-elu on siin surmaunele suikunud, sest et ärksamad tegelased sõjawäljale kutsuti. Paari aasta eest asutati lugemise-ringkond, ka see on hingusele läinud. Kirik on ka tühi, ainult wiis, kuus wanainimest käiwad weel kirikus. Õitseb salajane weiniga kauplemine ja joomine. Wäga kurb nähtus on, et siin meestega wõidu ka mõned naised ja alaealised poisikesed joowad.

Kooliõpetajate ja asunikkude wahekord on juba kümneid aastaid teraw olnud. Peaaegu kõik kooliõpetajad on tüli ja jonniga tagajärjel lahkunud, sest et see alaline nirumine tüütab igapäeva ära. Palju ei lähe küla-koosolekuid mööda, kus kooliõpetajaid ei siunataks: kes on liig ilmalik, kes peab kirikus liiga pikki jutlusi jne.

Hiljuti harutati jälle külakoosolekul kooli asju ja tehti otsuseks sõjawäljale kutsutud kooliõpetajad Wolt ja Susi lahti lasta ja nende perekonnad uulitsale küütida, sest nad saada ju ilmaeagu palka. Kas see otsus semstwo poolt kinnitust leiab, on teadmata, aga see näitab, kuidas siin kooliõpetajatega arweid õiendatakse. Mispärast ei tellita asetäitjaid, nagu see igal pool on? Kodu lapsi peaaegu sugugi ei õpetata. Mis weel pahem, segatakse koolitöösse, kooliõpetajat kirutakse laste ees ja kuuldes.

—S.—